

**Verzoekschrift tot nietigverklaring van het
reglement tot invoeging van afdeling III.1.9 i.v.m. werkzaamheden van advocaten in het
kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten.**

(Goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari
2016, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 04 februari 2016/[C – 2016/18054])

Aan het Hof van Cassatie

De eerste voorzitter, voorzitters, afdelingsvoorzitters en raadsheren

Brengt u eerbiedig ter kennis

De heer Frank Van Vlaenderen, advocaat bij de orde van advocaten van de balie Gent,
met kantoor te 9000 Gent, Krijgslaan 47.

KBO nr.0851 292 289

tel. 09 243 974 20

fax. 09 243 94 23

e-mail advocaat@vanvlaenderen.be

Verzoeker

REGLEMENT

Op 27 januari 2016 heeft de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies een
reglement tot invoeging van afdeling III.1.9 i.v.m. werkzaamheden van advocaten in het kader
van detachering in de Codex deontologie voor advocaten goedgekeurd.

Het reglement werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 04 februari 2016.¹

BEVOEGDHEID

Het Hof van Cassatie is bevoegd kennis te nemen van de vorderingen tot nietigverklaring van
de reglementen van de Orde van Vlaamse Balies ingevolge artikel 611 Gerechtelijk Wetboek.

BELANG

Overeenkomstig artikel 501.§1. lid 3 Gerechtelijk Wetboek kan een advocaat van de Orde van
Vlaamse Balies een vordering bedoeld in artikel 611 Gerechtelijk Wetboek instellen binnen
de drie maanden na de in artikel 497 Gerechtelijk Wetboek bedoelde bekendmaking bij
verzoekschrift bij ter post aangetekende brief aan de griffie van het Hof van Cassatie of
neergelegd ter griffie.

---

¹ Publicatie Belgisch Staatsblad 04.02.2016, 8224

De verzoeker heeft een belang.

VOORWAARDEN

Het verzoekschrift werd vooraf bij ter post aangetekende brief van 02 mei 2016 ter kennis gebracht van de Orde van Vlaamse Balies en de Ordre des Bareaux francophones et germanophones, het bewijs van kennisgeving per post aangetekende brief wordt gevoegd bij voorliggend verzoekschrift.²

GEGEVENS

1.

De Orde van Vlaamse Balies heeft krachtens artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek, voor de balies die er deel van uitmaken, te waken over de eer, de rechten en de gemeenschappelijke beroepsbelangen van hun leden.

Overeenkomstig artikel 496 van het Gerechtelijk Wetboek stelt de Orde van Vlaamse Balies met betrekking tot de bevoegdheden bepaald in artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek passende reglementen vast.

2.

Op 27 januari 2016 heeft de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies een reglement tot invoeging van afdeling III.1.9 i.v.m. werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten goedgekeurd.

Het reglement werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 04 februari 2016.³

3.

Het reglement tot invoeging van afdeling III.1.9 i.v.m. werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten, vastgesteld overeenkomstig artikel 496 Gerechtelijk Wetboek en van toepassing op de advocaten van de balies van de Orde van Vlaamse Balies overeenkomstig artikel 498 Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

‘Artikel III.1.9.1 :

definities Voor de toepassing van Afdeling III.1.9 wordt verstaan onder :

1° “detachering” : de beperkte terbeschikkingstelling van een tableauadvocaat aan een cliënt om, vanuit de structuur van de cliënt, voor hem de diensten van een advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat te leveren;

2° “gedetacheerd advocaat” : de tableauadvocaat die ter beschikking gesteld wordt aan een cliënt door een andere advocaat of een samenwerkingsverband, of die zichzelf ter beschikking stelt;

---

² De bewijzen van kennisgeving van het verzoekschrift aan de Orde van Vlaamse Balies en de Ordre des Bareaux Francophones et Germanophones

³ Publicatie Belgisch Staatsblad 04.02.2016, 8224

3° “cliënt” : de dienstafnemer van een tableauadvocaat of een samenwerkingsverband om van die tableauadvocaat of dat samenwerkingsverband een tableauadvocaat ter beschikking te krijgen.

Artikel III.1.9.2 : onafhankelijkheid

De gedetacheerde advocaat blijft gedurende de detachering onderworpen aan de deontologie.

Artikel III.1.9.3 : geen verwarring

De advocaat ziet erop toe dat zijn detachering geen aanleiding geeft tot verwarring. Hij maakt zich kenbaar als advocaat. Hij ondertekent geen documenten gebruikmakend van het briefhoofd of logo van de opdrachtgever, en maakt evenmin gebruik van een e-mailadres van de opdrachtgever.

Artikel III.1.9.4 : vertrouwelijkheid

Werkzaamheden van een gedetacheerde advocaat in het kader van zijn detachering doen geen afbreuk aan het verplicht vertrouwelijk karakter van zijn contacten met andere advocaten, met de opdrachtgever en met de advocaat die of het samenwerkingsverband dat hem detacheert, behoudens de uitzonderingen bij wet of reglementen toegestaan.

Artikel III.1.9.5 : schriftelijke overeenkomst

De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. Aan deze overeenkomst wordt de tekst van Afdeling detachering toegevoegd om er deel van uit te maken. Een kopie van de overeenkomst moet voor de aanvang van de activiteit meegedeeld worden aan de stafhouder.

Artikel III.1.9.6 :

De detachering die niet beantwoordt aan de artikelen III.1.9.1 en III.1.9.2 van deze Afdeling is onverenigbaar met het beroep van advocaat.

Artikel III.1.9.7 : overgangsbepaling

Afdeling III.1.9 is onmiddellijk van toepassing.

Een advocaat die bij de inwerkingtreding van Afdeling III.1.9 gedetacheerd is, zal zijn detachering onverwijld aan de stafhouder moeten melden met mededeling van de schriftelijke overeenkomst die daarvoor werd opgesteld.

Indien er op dat ogenblik nog geen schriftelijke overeenkomst m.b.t. de detachering van de advocaat bestaat, zal de advocaat zijn overeenkomst met de opdrachtgever schriftelijk moeten vastleggen en onverwijld meedelen aan de stafhouder. “

4.

Het reglement tot invoeging van Afdeling III.1.9 in de Codex deontologie voor advocaten bepaalt dat Afdeling III.1.9 onmiddellijk van toepassing is.

EERSTE MIDDEL

Overschrijding van bevoegdheid en schending van de wet, waarbij zijn geschonden:
artikel 437 Gerechtelijk Wetboek⁴ en/of artikel 444 Gerechtelijk Wetboek⁵ en/of artikel 495 Gerechtelijk Wetboek en 496 Gerechtelijk Wetboek en/of hoofdstuk I.1 *Essentiële plichten* en hoofdstuk I.2 *Onafhankelijkheid* van de Codex Deontologie voor Advocaten van de Orde van Vlaamse Balies⁶ en/of de Wet van 24.07.1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de

---

⁴ Artikel 437 Ger.W.: ‘*Het beroep van advocaat is onverenigbaar:*

1° met het beroep van werkend magistraat, van griffier en van staatsambtenaar;

2° met de ambten van notaris en van gerechtsdeurwaarder;

3° met het drijven van handel of nijverheid;

4° met alle bezoldigde betrekkingen of werkzaamheden, openbare of particuliere, tenzij ze noch de onafhankelijkheid van de advocaat, noch de waardigheid van de balie in gevaar brengen.

Indien er een reden van onverenigbaarheid bestaat, wordt de weglating van het tableau (, van de lijst van de advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie) of van de lijst van stagiairs uitgesproken door de raad van de Orde, hetzij op het verzoek van de betrokken advocaat, hetzij ambtshalve, en in dit laatste geval volgens de rechtspleging in tuchtzaken.’

⁵ Artikel 444 Ger.W.: ‘*De advocaten oefenen vrij hun ambt uit ter verdediging van het recht en van de waarheid. Zij moeten er zich van onthouden enig ernstig feit tegen de eer en de faam van personen aan te voeren, tenzij dit voor de zaak volstrekt noodzakelijk is, onder het voorbehoud van tuchtrechtelijke vervolgingen en toepassing van artikel 445 indien daartoe grond bestaat.’*

⁶ HOOFDSTUK I.1 Essentiële plichten

Art. I.1.1 De advocaat oefent zijn beroep op deskundige wijze uit met eerbiediging van het beroepsgeheim, van de essentiële plichten van onafhankelijkheid en partijdigheid, en met het vermijden van belangenconflicten. Hij eerbiedigt de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep ten grondslag liggen.

HOOFDSTUK I.2 Onafhankelijkheid

Afdeling I.2.1 Onafhankelijkheid

Art. I.2.1.1 De verplichtingen die op de advocaat rusten, vereisen de absolute onafhankelijkheid van de advocaat, vrij van alle druk, in het bijzonder van de druk van eigen belangen of van beïnvloeding van buitenaf. De advocaat moet elke aantasting van zijn onafhankelijkheid vermijden en mag de beroepsethiek niet veronachtzamen om de cliënt, de rechter of derden welgevallig te zijn. De onafhankelijkheid is bij alle werkzaamheden noodzakelijk.

Art. I.2.1.2 De advocaat behandelt geen zaken van of tegen naaste familieleden of treedt niet op voor personen die met hem samenwonen of nauw verbonden zijn met die samenwonenden.

Afdeling I.2.2 Partijdigheid

Art. I.2.2.1 Met inachtneming van de wettelijke regels en de beroeps- en gedragsregels is de advocaat steeds verplicht de belangen van de cliënt zo goed mogelijk te behartigen en die boven zijn eigen belangen of die van derden te stellen.

Afdeling I.2.3 Tegenstrijdige belangen

Art. I.2.3.1 § 1 De advocaat kan niet optreden wanneer dat aanleiding geeft tot een belangenconflict tussen de advocaat en een cliënt of tot een wezenlijke dreiging daartoe.

§ 2 De advocaat kan niet optreden voor meer dan één cliënt, indien er een belangenconflict tussen die cliënten bestaat of een wezenlijke dreiging daartoe, tenzij en zolang aan de voorwaarden van art. I.2.3.2 wordt voldaan.

Art. I.2.3.2 § 1 Een advocaat mag evenwel optreden voor meerdere cliënten tussen wie er een belangenconflict bestaat of dreigt te ontstaan: - indien de betrokken cliënten na schriftelijk te zijn ingelicht hun akkoord schriftelijk bevestigen, en - zolang er geen gevaar bestaat voor schending van zijn beroepsgeheim, noch van zijn onafhankelijkheid, en - zolang tussen die cliënten geen vordering voor de rechtbank of voor een scheidsgerecht wordt vervolgd betreffende het voorwerp van de door hen gevraagde tussenkomst.

§ 2 Wanneer meerdere cliënten tussen wie een belangenconflict bestaat of dreigt te ontstaan, maar die in eenzelfde aangelegenheid een gemeenschappelijk belang hebben, zich voor de verdediging van dat gemeenschappelijk belang tot de advocaat wenden, kan hij voor die cliënten slechts optreden voor een rechtbank of een scheidsgerecht of rechtscollège, indien: - de cliënten schriftelijk akkoord gaan, en - de advocaat oordeelt dat de belangentegenstelling of het risico daartoe hem niet belemmert de belangen van alle betrokken cliënten naar beste vermogen te behartigen zonder schending van het beroepsgeheim en onafhankelijkheid.

Art. I.2.3.3 De advocaat mag geen zaak van een nieuwe cliënt op zich nemen, indien de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie die hij van een andere cliënt heeft verkregen, dreigt te worden aangetast.

Art. 1.2.3.4 De advocaat mag wel optreden wanneer het bekend is dat de cliënt systematisch een beroep doet op verschillende advocaten en in die zaak een andere advocaat zal aanstellen. Alleszins zal de advocaat zich dan ook onthouden van verder op te treden indien zijn tussenkomst gepaard zou gaan met een inbreuk op zijn beroepsgeheim of zijn onafhankelijkheid.

Art. 1.2.3.5 § 1 De artikelen 1.2.3.1 t.e.m. 1.2.3.4 zijn van toepassing op de advocaat, zijn medewerkers en zijn stagiairs.

§ 2 Als advocaten het beroep in associatie of groepering uitoefenen, zijn de artikelen 1.2.3.1 tot en met 1.2.3.4 van toepassing zowel op de groep in zijn geheel als op haar individuele leden en op de stagiairs en medewerkers van de advocaten.

Afdeling 1.2.4 Optreden voor kantoorgenoten

Art. 1.2.4.1 De advocaat die in een geschil de belangen verdedigt van een andere advocaat, mag geen deel uitmaken van de groepering of associatie waartoe de betrokken advocaat behoort, noch zijn medewerker of stagiair zijn of hebben meegewerkt in de zaak waarover het geschil loopt.

Afdeling 1.2.5 Onverenigbaarheden

Art. 1.2.5.1 De uitoefening van het beroep van advocaat is onverenigbaar met elke activiteit die de kernwaarden van de advocatuur en het publieke vertrouwen in de advocatuur in het gedrang kan brengen. De onverenigbaarheden of verboden in dit hoofdstuk betreffen niet alleen de advocaat maar ook de advocaten die in een groepering of associatie met hem werken, zijn medewerkers en/of stagiairs.

Art. 1.2.5.2 Advocaten die lid zijn van de uitvoerende macht (een federale, gewestelijke, gemeenschaps-, provinciale of gemeentelijke overheid) mogen niet pleiten of optreden in zaken in het belang van of tegen de overheid waar zij verkozen of benoemd zijn. Dat mag niet tijdens hun mandaat of benoeming. Dat mag ook niet tijdens een periode van twee jaren na het einde van hun mandaat of benoeming, behoudens de voorafgaande toestemming van de stafhouder. Na het einde van hun mandaat of benoeming, mogen zij niet pleiten of optreden in dossiers waaraan zij hebben meegewerkt.

Art. 1.2.5.3 Advocaten die een of meerdere departementen van een wetgevende of uitvoerende macht leiden of optreden als medewerker van zo'n leidinggevende persoon, onder welke benaming ook, mogen niet pleiten of optreden in zaken die onder de bevoegdheid van het departement vallen waardoor zij benoemd of aangesteld zijn. Dat mag niet tijdens hun ambt. Dat mag ook niet tijdens een periode van twee jaren na het einde van hun ambt, behoudens de voorafgaande toestemming van de stafhouder. Na het einde van hun ambt mogen zij niet pleiten of optreden in dossiers waaraan zij hebben meegewerkt.

Art. 1.2.5.4 In de gevallen bedoeld in artikel 1.2.5.2 en 1.2.5.3: - meldt de advocaat voorafgaand en schriftelijk aan de stafhouder dat hij het mandaat of de benoeming heeft aanvaard en verstrekt hij de nodige inlichtingen over de wijze waarop zijn kantoor of zijn zaken in het kantoor waartoe hij behoort, beheerd zal/zullen worden; - mogen de stukken en de correspondentie van het kantoor waartoe de advocaat behoort, zoals voorheen zijn naam blijven vermelden, behalve voor advocaten die een mandaat van regeringslid aanvaarden. Behalve in zaken waar het de advocaat wel is toegelaten op te treden, ondertekent de betrokken advocaat de briefwisseling niet. De plaatsvervanger ondertekent dan de briefwisseling zonder vermelding van de naam van de betrokken advocaat.

Art. 1.2.5.5 a) Onverminderd de bevoegdheid van de stafhouder om hiervan af te wijken, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk niet toepasselijk op arbiters, bemiddelaars of gerechtelijk mandatarissen.

b) De advocaat kan een bestuursopdracht of een opdracht van vereffenaar in rechtspersonen aanvaarden.

c) De advocaat kan een opdracht uitoefenen die het dagelijks bestuur omvat, alleen in professionele vennootschappen (vennootschappen die de uitoefening van het beroep van advocaat als doel hebben) of in rechtspersonen m.b.t. zijn patrimonium of zijn aandelen in een familiaal patrimonium (patrimoniumvennootschappen).

d) De advocaat stelt de stafhouder schriftelijk in kennis van zijn voornemen om het aanbod of voorstel van een mandaat als hierboven vermeld te aanvaarden en deelt hem gelijktijdig een exemplaar mee van de statuten en eventueel het huishoudelijk reglement. Hij voegt daarbij de identiteit van de personen of rechtspersonen die deel uitmaken van het orgaan van bestuur en het orgaan van toezicht alsook van de aandeelhoudersstructuur en in deelgerechtigdheid en verstrekt alle bijkomende informatie die hem door de stafhouder wordt gevraagd.

e) De advocaat brengt de stafhouder op de hoogte van wijzigingen indien zij rechtstreeks of onrechtstreeks invloed hebben op de uitoefening van het mandaat in overeenstemming met de bepalingen van dit hoofdstuk en van deze Codex in het algemeen.

f) De advocaat mag het mandaat slechts aanvaarden nadat de stafhouder hem meedeelt dat er is voldaan aan bovenstaande informatieplicht.

Art. 1.2.5.6 De advocaat mag een rechtspersoon, die niet zijn professionele vennootschap of patrimoniumvennootschap is, waarvoor hij een mandaat uitoefent, voor de rechtbanken of scheidsgerichten vertegenwoordigen. Dat mag hij niet wanneer hij persoonlijk in de zaak betrokken is of kan zijn en/of de eerbaarheid of de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur in gevaar dreigt te komen.

uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

*

De definitie van detachering in het reglement tot invoeging van afdeling III.1.9 i.v.m. werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies is :

Artikel III.1.9.1 :

...

1° “detachering” : de beperkte terbeschikkingstelling van een tableauadvocaat aan een cliënt om, vanuit de structuur van de cliënt, voor hem de diensten van een advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat te leveren;

2° “gedetacheerd advocaat” : de tableauadvocaat die ter beschikking gesteld wordt aan een cliënt door een andere advocaat of een samenwerkingsverband, of die zichzelf ter beschikking stelt;

3° “cliënt” : de dienstafnemer van een tableauadvocaat of een samenwerkingsverband om van die tableauadvocaat of dat samenwerkingsverband een tableauadvocaat ter beschikking te krijgen.

1.

De kenmerken van detachering gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies zijn:

1. detachering is een beperkte terbeschikkingstelling;
2. detachering kan door een tableauadvocaat of een samenwerkingsverband;
3. een tableauadvocaat kan zichzelf detacheren of gedetacheerd worden;
4. de cliënt is de dienstafnemer van de detacherende tableauadvocaat of samenwerkingsverband of van de zichzelf detacherende tableauadvocaat;
5. detachering kan niet door een advocaat-stagiair;
6. een advocaat-stagiair kan niet gedetacheerd worden;

2.

In het woordenboek Van Dale wordt ‘*detacheren*’ gedefinieerd als:
*“Tijdelijk elders indelen of tewerkstellen.”*⁷

De Orde van Vlaamse Balies laat detachering toe voor en door tableauadvocaten en samenwerkingsverbanden en acht detachering zoals door haar gedefinieerd niet in strijd met de essentiële plichten van de advocaat bepaald o.m. in de Codex Deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies Hoofdstuk I.1 Essentiële plichten Art. I.1. en Hoofdstuk I.2 Onafhankelijkheid Art. I.2.⁸, noch met artikel 437 en artikel 444 Gerechtelijk Wetboek, noch met de Wet van 24.07.1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter

---

Art. I.2.5.7 De advocaat-assessor van de afdeling wetgeving van de Raad van State en zijn kantoorgenoten die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten, mogen pleiten voor de afdeling bestuursrechtspraak.

⁷ Van Dale online (<http://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/betekenis/nederlands/detacheren#.VyTPyjCLSM8>)

⁸ Goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 25.06.2014, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad 30.09.2014.

beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

3.

Detachering gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies leidt, wat Jo STEVENS in *Advocatuur, regels en deontologie*⁹ terecht opmerkt, naar de ‘*banalisering van het beroep*’ van advocaat, is een gevaar voor de verzwakking van de (grond)wettelijke waarborgen en voorrechten van de advocaat én hierdoor – wat essentieel is – een gevaar voor de verzwakking van de rechtstaat.

4.

Detachering gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies houdt een gezagsverhouding en/of een band van ondergeschiktheid tussen de detacherende advocaat en de gedetacheerde advocaat of tussen de zichzelf detacherende advocaat en zijn cliënt bij wie hij zich detacheert, zelfs al is deze detachering ‘*beperkt*’.

4.1.

Vooreerst bepaalt het reglement niet wat ‘*beperkt*’ is: beperkt in tijd, beperkt in cliënten, geografisch beperkt ...?

De ‘*beperking*’ kan vrijelijk bepaald worden door de contracterende advocaten en hun cliënten en vrijelijk beoordeeld worden door de stafhouder aan wie overeenkomstig artikel III.9.5. van het reglement kopie van de detacheringsovereenkomst tussen advocaten (en alleen deze) voor aanvang van de activiteit wordt bezorgd.

Het is niet uitgesloten dat naargelang de balie, zelfs naargelang de stafhouder, de door de Orde van Vlaamse Balies toegelaten detachering divers wordt ingevuld door de contractpartijen en toegelaten door de stafhouder, waardoor de ‘*Essentiële plichten*’ en de ‘*Onafhankelijkheid*’ van de advocatuur onder druk komen.

De codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies bepaalt in art. I.2.1.1 *De verplichtingen die op de advocaat rusten, vereisen de absolute onafhankelijkheid van de advocaat, vrij van alle druk, in het bijzonder van de druk van eigen belangen of van beïnvloeding van buitenaf. De advocaat moet elke aantasting van zijn onafhankelijkheid vermijden en mag de beroepsethiek niet veronachtzamen om de cliënt, de rechter of derden welgevallig te zijn. De onafhankelijkheid is bij alle werkzaamheden noodzakelijk.*¹⁰

De detachering zoals gedefinieerd in afdeling III.1.9., artikel III.1.9.1. van de Codex deontologie voor advocaten, ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016, tast de essentiële plichten en de onafhankelijkheid van de advocaat aan.

4.2.

Vervolgens, de detacherende advocaat gaat een overeenkomst tot dienstverlening aan met zijn/haar cliënt, een dienstverlening die wordt uitgevoerd ‘*vanuit de structuur van de cliënt*’ door de gedetacheerde advocaat.

---

⁹ J. Stevens, *Advocatuur, Regels&Deontologie*, Wolters Kluwer 2015, blz. 480 randnummer 665 met noot 2105

¹⁰ J. Stevens, a.w. blz. 5 e.v. randnummers 4-7

Het leveren van diensten vanuit de structuur van de cliënt – vanuit een fysieke of technologische structuur¹¹ – stelt ook de onafhankelijkheid van de (gedetacheerde) advocaat in vraag.

De (gedetacheerde) advocaat mag weliswaar geen documenten ‘*ondertekenen gebruikmakend van het briefhoofd of logo van de opdrachtgever, en maakt evenmin gebruik van een e-mailadres van de opdrachtgever.*’ :

Artikel III.1.9.3¹² : geen verwarring

De advocaat ziet erop toe dat zijn detachering geen aanleiding geeft tot verwarring. Hij maakt zich kenbaar als advocaat. Hij ondertekent geen documenten gebruikmakend van het briefhoofd of logo van de opdrachtgever, en maakt evenmin gebruik van een e-mailadres van de opdrachtgever.

maar niets belet dat de gedetacheerde advocaat zich profileert vanuit de structuur van de cliënt (o.m. in publiciteit zoals kranten, audio-visuele media, brochures, website, middels sociale media, online platformen) of door de cliënt wordt geprofileerd of zelfs de cliënt zich profileert middels de gedetacheerde advocaat.

De codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies bepaalt in art. I.2.1.1 *De verplichtingen die op de advocaat rusten, vereisen de absolute onafhankelijkheid van de advocaat, vrij van alle druk, in het bijzonder van de druk van eigen belangen of van beïnvloeding van buitenaf. De advocaat moet elke aantasting van zijn onafhankelijkheid vermijden en mag de beroepsethiek niet veronachtzamen om de cliënt, de rechter of derden welgevallig te zijn. De onafhankelijkheid is bij alle werkzaamheden noodzakelijk.*¹³

4.3.

*De gedetacheerde advocaat is contractueel verbonden met de detacherende advocaat, zij sluiten een tweepartijenovereenkomst:

Artikel III.1.9.5¹⁴ : schriftelijke overeenkomst

De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. Aan deze overeenkomst wordt de tekst van Afdeling detachering toegevoegd om er deel van uit te maken. Een kopie van de overeenkomst moet voor de aanvang van de activiteit meegedeeld worden aan de stafhouder.

*De detacherende advocaat sluit bovendien een overeenkomst met de cliënt om een advocaat te detacheren, zij sluiten een (minstens) tweepartijenovereenkomst.

*Het reglement reglementeert nergens een driepartijenovereenkomst: i.e. een overeenkomst tot detachering gesloten tussen de detacherende advocaat – de cliënt – de gedetacheerde advocaat.

---

¹¹ Een advocaat kan gedetacheerd worden in een fysieke of virtuele bedrijfsomgeving.

¹² van de Codex deontologie voor advocaten, ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016

¹³ J. Stevens, a.w. blz. 5 e.v. randnummers 4-7

¹⁴ van de Codex deontologie voor advocaten, ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016

Dergelijke overeenkomst is niet gereguleerd door het bij deze bestreden reglement, maar evenmin verboden.

De overeenkomst tussen de detachende advocaat en de gedetacheerde advocaat is veelal een uitvoering van de overeenkomst tussen de detachende advocaat en de gedetacheerde advocaat.

De Orde van Vlaamse Balies tracht hierdoor onderuit te komen aan de Wet van 24 .07.1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

4.4.

Detachering of het ter beschikking stellen is aan de zijde van de detachende advocaat of het samenwerkingsverband een handelsactiviteit: een tableauadvocaat¹⁵ wordt ter beschikking gesteld (of stelt zichzelf ter beschikking) tegen een vergoeding.

Er wordt geen dienst verleend, er wordt geen software ter beschikking gesteld, er wordt een persoon, een advocaat, ter beschikking gesteld.

Het reglement is een ontduiking van de wet van 24 juli 1987¹⁶ betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

4.5.

De gedetacheerde advocaat staat onder leiding en toezicht van de detachende advocaat en/of de cliënt. De verhoudingen tussen de drie partijen worden geregeld enerzijds tussen de detachende advocaat en de cliënt en anderzijds tussen de detachende en gedetacheerde advocaat.

De in het reglement ingebouwde deontologische controle behelst enkel de laatste overeenkomst, deze tussen de advocaten en niet deze tussen de detachende advocaat en de cliënt.

4.6.

Detachering is in principe niet kosteloos.

De vergoeding voor de detachende advocaat kan velerlei zijn, veelal een financiële vergoeding betaald door de cliënt of eventueel – wat niet uitgesloten is – door de gedetacheerde advocaat.

De vergoeding kan ook onrechtstreeks bv. door het bekomen van een dienstverleningscontract met de cliënt of het behouden van een samenwerkingsovereenkomst met de cliënt, tegenprestaties van de gedetacheerde advocaat aan de detachende advocaat ...

---

¹⁵ Kan ook een veelvoud zijn van tableauadvocaten of een samenwerkingsverband ...

¹⁶ 24 JULI 1987. - Wet betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

Bron : TEWERKSTELLING EN ARBEID.SOCIALE VOORZORG

Publicatie : 20-08-1987 nummer : 1987012597 bladzijde : 12405

Dossiernummer : 1987-07-24/31

Inwerkingtreding : 30-08-1987

De gedetacheerde advocaat wordt vergoed door de cliënt of door de detacherende advocaat, in werkelijkheid oefent de gedetacheerde advocaat een bezoldigde betrekking uit bij de cliënt¹⁷ of bij de detacherende advocaat of het samenwerkingsverband en dit vanuit de structuur van de cliënt.

5.

De gedetacheerde advocaat die tevens detacherend advocaat is – een advocaat kan zichzelf detacheren – kan niets anders dan een overeenkomst sluiten met de cliënt die hij voor aanvang moet mededelen aan de stafhouder overeenkomstig

Artikel III.1.9.5¹⁸ : schriftelijke overeenkomst

De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. Aan deze overeenkomst wordt de tekst van Afdeling detachering toegevoegd om er deel van uit te maken. Een kopie van de overeenkomst moet voor de aanvang van de activiteit meegedeeld worden aan de stafhouder.

Nog evidenter is de gezagsverhouding en/of een band van ondergeschiktheid aanwezig wanneer de detacherende advocaat zichzelf detacheert naar zijn/haar cliënt, minstens is de ondergeschiktheid voor derden een evidentie.

6.

Door gebruik te maken van gedetacheerde advocaten kan de detacherende advocaat de onverenigbaarheden bepaalt in artikel 437 Gerechtelijk Wetboek en in art.I.2.5. van de Codex Deontologie voor Advocaten van de Orde van Vlaamse Balies omzeilen indien de gedetacheerde advocaat geen deel uitmaakt van de groepering van of associatie met de detacherende advocaat, geen medewerkers en/of stagiairs is van laatst genoemde.

7.

De Orde van Vlaamse Balies stelt door het goedkeuren van het reglement tot invoering van afdeling III.1.9 i.v.m. werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten de onafhankelijkheid van de advocaat onnodig in vraag en doet afbreuk aan deze essentiële waarde van de advocatuur. Het bestreden reglement van de orde van Vlaamse Balies is in strijd met artikel 495 Gerechtelijk Wetboek o.m. met de rechten en de gemeenschappelijke beroepsbelangen van de leden.

BESLUIT

Detachering zoals gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies in de Codex deontologie voor advocaten in afdeling III 9.1., ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016, en in het bijzonder in het

Artikel III.1.9.1. :

definities Voor de toepassing van Afdeling III.1.9 wordt verstaan onder :

---

¹⁷ Zijn/haar cliënt als de tableauadvocaat zichzelf detacheert

¹⁸ van de Codex deontologie voor advocaten, ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016

1° “*detachering*” : de beperkte terbeschikkingstelling van een *tableauadvocaat* aan een cliënt om, vanuit de structuur van de cliënt, voor hem de diensten van een advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat te leveren;

2° “*gedetacheerd advocaat*” : de *tableauadvocaat* die ter beschikking gesteld wordt aan een cliënt door een andere advocaat of een samenwerkingsverband, of die zichzelf ter beschikking stelt;

3° “*cliënt*” : de dienstenafnemer van een *tableauadvocaat* of een samenwerkingsverband om van die *tableauadvocaat* of dat samenwerkingsverband een *tableauadvocaat* ter beschikking te krijgen.

schaadt de beroepsbelangen van de advocatuur en de rechtstaat en is in strijd met artikel 437 Gerechtelijk Wetboek en /of artikel 444 Gerechtelijk Wetboek en/of artikel 495 Gerechtelijk Wetboek en 496 Gerechtelijk Wetboek en/of hoofdstuk I.1 *Essentiële plichten* en hoofdstuk I.2 *Onafhankelijkheid* van de Codex Deontologie voor Advocaten van de Orde van Vlaamse Balies en/of de Wet van 24 .07.1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers en dient vernietigd te worden.

TWEEDE MIDDEL

Overschrijding van bevoegdheid en schending van de wet, waarbij zijn geschonden:

artikel 495 Gerechtelijk Wetboek en 496 Gerechtelijk Wetboek
en de Codex Deontologie voor Advocaten van de Orde van Vlaamse Balies,
deel III Uitoefening van het beroep van advocaat,
Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten,
Afdeling III.2.10.1 Statuut van de advocaat

Art. III.2.10.1 ‘*De advocaat oefent zijn beroep als zelfstandige uit, met uitsluiting van iedere band van ondergeschiktheid.*’

goedgekeurd door de algemene vergadering op 25 juni 2014, gepubliceerd in het B.S. van 30.09.2014 en in werking 01.01.2015¹⁹, voorheen het reglement van de Orde van Vlaamse Balies betreffende het statuut van de advocaat, goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies dd. 08.06.2005, gepubliceerd in het B.S. van 30.06.2005 en in werking 30.09.2005.

*

---

¹⁹ Voorheen het reglement van de Orde van Vlaamse Balies betreffende het statuut van de advocaat, enig artikel: ‘*De advocaat oefent zijn beroep als zelfstandige uit, met uitsluiting van iedere band van ondergeschiktheid.*’ (Goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies dd. 08.06.2005, gepubliceerd in het B.S. van 30.06.2005 en in werking 30.09.2005)

1.

De preambule van het reglement van de Orde van Vlaamse Balies betreffende het statuut van de advocaat²⁰ bepaalt:

‘Op 2 maart 2005 heeft de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies beslist dat een advocaat zijn beroep steeds en uitsluitend als zelfstandige uitoefent.

Deze beslissing vloeit voort uit de vereiste onafhankelijkheid die een fundamenteel kenmerk is van de advocatuur en strekt tot bescherming van de belangen van de cliënten-rechtzoekenden.

Luidens de artikelen 437 en 444 Ger. W. oefent de advocaat zijn beroep vrij en onafhankelijk uit.

Dit fundamenteel gegeven sluit uit dat de advocaat zijn beroep uitoefent onder het gezag van een andere advocaat of van een derde niet-advocaat.

De advocaat mag evenmin gezag uitoefenen over een andere advocaat.

De principes van onafhankelijkheid en uitsluiting van gezag bij de uitoefening van het beroep van advocaat werden onlangs tot tweemaal toe door de Belgische wetgever in herinnering gebracht naar aanleiding van de implementatie van twee Europese richtlijnen :

- Bij implementatie van de richtlijn 77/249 van de Raad van de E.G. van 22 maart 1977 tot vergemakkelijking van de daadwerkelijke uitoefening door advocaten van het vrij verrichten van diensten (PB. L. 78 van 26 maart 1977) heeft België gebruik gemaakt van het recht zoals verleend in artikel 6 van de richtlijn en bepaald dat advocaten die zich in een band van ondergeschiktheid bevinden ten opzichte van een openbaar of privaat persoon, uitgesloten worden van handelingen van vertegenwoordiging of verdediging in rechte (artikel 477ter Ger. W.).

- Bij de totstandkoming van de wet van 22 november 2001 ter vergemakkelijking van de uitoefening van het beroep van advocaat en van de vestiging in België van advocaten die onderdaan zijn van een andere lidstaat van de Europese Unie (B.S. 20 december 2001) - de federale wet die de richtlijn omzet van het Europees Parlement en de Raad van de E.G. van 16 februari 1998 ter vergemakkelijking van de permanente uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar de beroepskwalificatie is verworven (P.B.L. L 77/36 van 14 maart 1998) - werden de nieuwe artikelen 477ter, §3 en 477sexies, §4 van het Ger. W. afgestemd op de tekst van artikel 437 Ger. W.’

2.

De detachering van een tableauadvocaat, zoals gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies, is het uitoefenen van het beroep onder het gezag van een andere advocaat of van een derde niet-advocaat.

De gedetacheerde advocaat werkt vanuit de structuur – veelal binnen de structuur – van de cliënt aan wie de gedetacheerde advocaat ter beschikking is gesteld door de tableauadvocaat of het samenwerkingsverband (of zichzelf).

---

²⁰ Zie voetnoot 3

De onafhankelijkheid van de gedetacheerde advocaat wordt beperkt, nu deze advocaat ingevolge een overeenkomst tussen de detacherende advocaat en diens cliënt, diensten zal leveren volgens de voorwaarden in deze overeenkomst.

De gedetacheerde advocaat is geen partij in voormelde overeenkomst, minstens wordt dergelijke overeenkomst niet gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies in het bij deze bestreden reglement, voormelde overeenkomst is evenmin ter inzage te geven vooraf aan de aanvang van ‘*de activiteit*’²¹ aan de stafhouder.

Het gevaar bestaat dat de relatie tussen de detacherende advocaat en de cliënt belangrijker wordt geacht door voormelde partijen dan de naleving/vrijwaring van de deontologie door de gedetacheerde advocaat en de essentiële waarden van de advocatuur, onder meer het vrijwaren van de onafhankelijkheid en andere wettelijk en deontologische verplichtingen van de gedetacheerde advocaat bepaald o.m. in de codex deontologie voor advocaten, zoals het beroepsgeheim.^{22/23}

De onafhankelijkheid van de gedetacheerde advocaat is niet gegarandeerd omdat de gedetacheerde advocaat het voorwerp is van een handelstransactie tussen de detacherende advocaat en de cliënt en hij/zij geen zeggenschap heeft in deze transactie.

De gedetacheerde advocaat is afhankelijk van een contractuele relatie en feitelijke verhouding tussen de detacherende advocaat en de cliënt, de gedetacheerde advocaat loopt het risico de speelbal te worden.

Bij wijze van voorbeeld:

Zo bepaalt de codex deontologie voor advocaten zoals gewijzigd door het bestreden reglement: *Artikel III.1.9.4 : vertrouwelijkheid*

Werkzaamheden van een gedetacheerde advocaat in het kader van zijn detachering doen geen afbreuk aan het verplicht vertrouwelijk karakter van zijn contacten met andere advocaten, met de opdrachtgever en met de advocaat die of het samenwerkingsverband dat hem detachert, behoudens de uitzonderingen bij wet of reglementen toegestaan

---

²¹ Artikel III.1.9.5. van de Codex Deontologie voor Advocaten van de Orde van Vlaamse Balies

²² HOOFDSTUK I.3 Het beroepsgeheim

Afdeling I.3.1 Principes

Art. I.3.1.1 De advocaat is gehouden tot het beroepsgeheim. Het beroepsgeheim strekt zich uit tot alle vertrouwelijke informatie die de advocaat in de uitvoering van zijn opdracht verneemt of vaststelt en geldt onbeperkt in de tijd.

Art. I.3.1.2 De advocaat mag enkel vertrouwelijke informatie aan de rechtbanken, scheidsrechters en derden verstrekken voor zover: - de vrijgave van die informatie relevant is, en - de vrijgave van die informatie in het belang van de cliënt is, en - de cliënt akkoord gaat met de vrijgave van die informatie, en - de vrijgave van die informatie niet wettelijk verboden is.

Art. I.3.1.3 De advocaat is in alle omstandigheden gehouden tot kiesheid en handelt te allen tijde met de nodige discretie.

Art. I.3.1.4 De advocaat zorgt ervoor dat zijn personeel en alle aangestelden en personen die met hem in beroepsverband samenwerken, het beroepsgeheim eerbiedigen. Als advocaten het beroep in samenwerkingsverband uitoefenen, zijn de artikelen I.3.1.1 tot en met I.3.1.3 van toepassing, zowel op het samenwerkingsverband in zijn geheel als op zijn individuele leden

²³ Zie zaak T-274/15 - Alcogroup en Alcodis/Commissie in behandeling voor het Europees Hof van Justitie, zaak 1-550/07/P – Akzo Nobel en Akros/ Commissie, arrest van het Hof van Justitie (Grote Kamer) 14.09.2010

De gedetacheerde advocaat is gehouden tot vertrouwelijkheid ten opzichte van de opdrachtgever²⁴ als ten opzichte van de gedetacheerde advocaat.

Het is geenszins uitgesloten dat de gedetacheerde advocaat kennis krijgt van vertrouwelijke informatie van de opdrachtgever die hij/zij niet kan of mag mededelen aan de detacherende advocaat of vertrouwelijke informatie bekomt van de detacherende advocaat die hij niet kan of mag delen met de opdrachtgever, waardoor belangenconflicten²⁵ kunnen ontstaan. Voor de oplossing van belangenconflicten is de volledige onafhankelijkheid van de advocaat vereist, dus ook in hoofde van de gedetacheerde advocaat.

De gedetacheerde advocaat is in realiteit een advocaat die zijn beroep niet uitoefent als zelfstandige, maar in een band van ondergeschiktheid ten opzichte van de detacherende advocaat of de cliënt of beiden.

---

²⁴ wiens opdrachtgever: zijn of deze van de detacherende advocaat?

²⁵ Afdeling I.2.3 Tegenstrijdige belangen

Art. I.2.3.1 § 1 De advocaat kan niet optreden wanneer dat aanleiding geeft tot een belangenconflict tussen de advocaat en een cliënt of tot een wezenlijke dreiging daartoe.

§ 2 De advocaat kan niet optreden voor meer dan één cliënt, indien er een belangenconflict tussen die cliënten bestaat of een wezenlijke dreiging daartoe, tenzij en zolang aan de voorwaarden van art. I.2.3.2 wordt voldaan.

Art. I.2.3.2 § 1 Een advocaat mag evenwel optreden voor meerdere cliënten tussen wie er een belangenconflict bestaat of dreigt te ontstaan: - indien de betrokken cliënten na schriftelijk te zijn ingelicht hun akkoord schriftelijk bevestigen, en - zolang er geen gevaar bestaat voor schending van zijn beroepsgeheim, noch van zijn onafhankelijkheid, en - zolang tussen die cliënten geen vordering voor de rechtbank of voor een scheidsgerecht wordt vervolgd betreffende het voorwerp van de door hen gevraagde tussenkomst.

§ 2 Wanneer meerdere cliënten tussen wie een belangenconflict bestaat of dreigt te ontstaan, maar die in eenzelfde aangelegenheid een gemeenschappelijk belang hebben, zich voor de verdediging van dat gemeenschappelijk belang tot de advocaat wenden, kan hij voor die cliënten slechts optreden voor een rechtbank of een scheidsgerecht of rechtscollege, indien: - de cliënten schriftelijk akkoord gaan, en - de advocaat oordeelt dat de belangentegenstelling of het risico daartoe hem niet belemmert de belangen van alle betrokken cliënten naar beste vermogen te behartigen zonder schending van het beroepsgeheim en onafhankelijkheid.

Art. I.2.3.3 De advocaat mag geen zaak van een nieuwe cliënt op zich nemen, indien de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie die hij van een andere cliënt heeft verkregen, dreigt te worden aangetast.

Art. I.2.3.4 De advocaat mag wel optreden wanneer het bekend is dat de cliënt systematisch een beroep doet op verschillende advocaten en in die zaak een andere advocaat zal aanstellen. Alleszins zal de advocaat zich dan ook onthouden van verder op te treden indien zijn tussenkomst gepaard zou gaan met een inbreuk op zijn beroepsgeheim of zijn onafhankelijkheid.

Art. I.2.3.5 § 1 De artikelen I.2.3.1 t.e.m. I.2.3.4 zijn van toepassing op de advocaat, zijn medewerkers en zijn stagiairs.

§ 2 Als advocaten het beroep in associatie of groepering uitoefenen, zijn de artikelen I.2.3.1 tot en met I.2.3.4 van toepassing zowel op de groep in zijn geheel als op haar individuele leden en op de stagiairs en medewerkers van de advocaten.

Het Hof van Justitie oordeelde in de zaak Akzo Nobel-Akcros/Commissie²⁶ o.m.:

‘ii) Beoordeling door het Hof

- 40 *In het reeds aangehaalde arrest AM & S Europe/Commissie, heeft het Hof, rekening houdend met de gemene beginselen en vergelijkbare voorwaarden in het nationale recht van de lidstaten, in punt 21 van dat arrest geoordeeld dat de vertrouwelijkheid van de briefwisseling tussen een advocaat en zijn cliënt op het niveau van de Europese Gemeenschap moet worden beschermd. Het Hof heeft evenwel gepreciseerd dat het voordeel van die bescherming onderworpen is aan twee cumulatieve voorwaarden.*
- 41 *Dienaangaande heeft het Hof benadrukt dat enerzijds de briefwisseling met de advocaat plaats dient te vinden in het kader van het „recht van verdediging van de cliënt” en anderzijds de briefwisseling afkomstig moet zijn van „onafhankelijke advocaten”, dat wil zeggen „advocaten die niet in dienstbetrekking zijn bij hun cliënt”.*
- 42 *Met betrekking tot de tweede voorwaarde heeft het Hof opgemerkt in punt 24 van het arrest AM & S/Commissie, dat het vereiste betreffende de positie en hoedanigheid van onafhankelijk advocaat, waaraan de rechtskundig raadsman van wie de voor bescherming in aanmerking komende briefwisseling afkomstig is, moet voldoen, berust op een opvatting van de rol van de advocaat als medewerker bij de rechtspleging, die geheel onafhankelijk en in het overwegend belang van deze rechtspleging de door zijn cliënt benodigde rechtskundige bijstand moet verlenen. De keerzijde van deze bescherming is de beroepstucht, in het algemeen belang opgelegd door en onder toezicht gesteld van de terzake bevoegde instellingen. Het Hof heeft in dit punt van dit arrest eveneens aangegeven dat een dergelijke opvatting de rechtstradities welke de lidstaten gemeen hebben, weerspiegelt en ook wordt aangetroffen in de communautaire rechtsorde, zoals blijkt uit artikel 19 van het Statuut van het Hof van Justitie.*
- 43 *Deze overwegingen heeft het Hof herhaald in punt 27 van genoemd arrest, waar het luidt dat de briefwisseling die voor bescherming van de vertrouwelijkheid in aanmerking komt, afkomstig moet zijn van een „zelfstandig advocaat, dat wil zeggen een advocaat die niet in een dienstbetrekking staat tot zijn cliënt”.*
- 44 *Hieruit volgt dat het vereiste van onafhankelijkheid veronderstelt dat er geen enkele dienstbetrekking tussen de advocaat en zijn cliënt bestaat, zodat de bescherming uit hoofde van het beginsel van de vertrouwelijkheid zich niet uitstrekt tot briefwisseling die binnen een onderneming of binnen een groep ondernemingen met de interne advocaten wordt gevoerd.*
- 45 *Zoals de advocaat-generaal in de punten 60 en 61 van haar conclusie heeft opgemerkt, wordt het begrip onafhankelijkheid van de advocaat niet enkel positief – door een verwijzing naar de gedragsrechtelijke voorwaarden – maar ook negatief – door de nadruk op het ontbreken van een dienstbetrekking – omschreven. Een advocaat in dienstbetrekking is, ondanks zijn toelating als advocaat en de daarmee samenhangende gedragsrechtelijke voorwaarden, niet even onafhankelijk van zijn werkgever als een advocaat die in een extern advocatenkantoor werkzaam is tegenover zijn cliënt. In die omstandigheden kan de advocaat in dienstbetrekking minder doeltreffend met eventuele belangenconflicten tussen zijn beroepsverplichtingen en de doelstellingen en wensen van zijn cliënt omgaan als een externe advocaat.*
- 46 *Ten aanzien van de beroepsregels die door rekwirantes ter onderbouwing van de onafhankelijkheid van S. worden ingeroepen, volstaat het op te merken dat, ofschoon de door Akzo en Akcros ingeroepen regels van Nederlands recht betreffende de beroepsorganisatie de positie van de interne advocaat binnen de onderneming kunnen versterken, zij niettemin geen even grote onafhankelijkheid als die van een externe advocaat kunnen waarborgen.*
- 47 *Niettegenstaande de beroepsregels die in casu krachtens specifieke bepalingen van Nederlands recht van toepassing zijn, kan een interne advocaat, ongeacht de waarborgen voor een onafhankelijke*

---

²⁶ 1-550/07/P – Akzo Nobel en Akcros/ Commissie, arrest van het Hof van Justitie (Grote Kamer) 14.09.2010 (http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=NL&text=&pageIndex=0&part=1&mode=lst&docid=82839&occ=first&dir=&cid=4)

beroepsuitoefening waarover hij beschikt, niet met een externe advocaat worden gelijkgesteld vanwege de omstandigheid dat hij in loondienst is. Door die omstandigheid kan een interne advocaat niet van de door zijn werkgever gevolgde commerciële strategieën afwijken en zijn zijn mogelijkheden om beroepsmatig onafhankelijk te handelen in geding.

- 48 *Daarbij komt dat een interne advocaat in het kader van zijn arbeidsovereenkomst verzocht kan worden nog andere taken op zich te nemen, zoals in casu die van coördinator voor het mededingingsrecht, die een weerslag kunnen hebben op het commerciële beleid van de onderneming. Dergelijke taken kunnen de nauwe banden van de advocaat met zijn cliënt enkel versterken.*
- 49 *Hieruit volgt dat de interne advocaat vanwege zowel zijn economische afhankelijkheid als de nauwe banden met zijn werkgever, beroepsmatig niet even onafhankelijk is als een externe advocaat.*
- 50 *Bijgevolg heeft het Gerecht geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door toepassing te geven aan de tweede voorwaarde van het beginsel van vertrouwelijkheid dat in het reeds aangehaalde arrest AM & S Europe/Commissie is genoemd.'*

Het Hof van Justitie oordeelde in het arrest AM & S Europe Limited/ Commissie van de Europese Gemeenschappen van 18 mei 1982²⁷:

'3. De nationale rechtsstelsels van de Lid-Staten beschermen in vergelijkbare omstandigheden de vertrouwelijkheid van de briefwisseling tussen een advocaat en zijn cliënt, wanneer deze briefwisseling enerzijds heeft plaatsgevonden in het kader en ten behoeve van de verdediging van de cliënt, en zij anderzijds afkomstig is van een onafhankelijke advocaat, dat wil zeggen een advocaat die niet in dienstbetrekking is bij zijn cliënt. Gezien in deze samenhang moet verordening nr. 17 aldus worden uitgelegd, dat ook zij op deze beide voorwaarden het vertrouwelijk karakter van de briefwisseling tussen een advocaat en zijn cliënt beschermt en daarbij die elementen van de bescherming overneemt, welke de rechtsstelsels van de Lid-Staten gemeen hebben. Om effectief te zijn, moet de bescherming geacht worden zich uit te strekken tot alle briefwisseling van na het begin van de administratieve procedure bedoeld in verordening nr. 17 welke kan leiden tot een beschikking waarbij de artikelen 85 en 86 EEG-Verdrag worden toegepast, of een beschikking waarbij de onderneming een geldboete wordt opgelegd. Het moet mogelijk zijn de bescherming ook uit te breiden tot vroegere briefwisseling die verband houdt met het voorwerp van een dergelijke procedure. Bedoelde bescherming moet gelijkelijk gelden voor alle advocaten die bij de balie van een Lid-Staat zijn ingeschreven, onverschillig in welke Lid-Staat de cliënt woonachtig is. Het vertrouwelijkheidsbeginsel verhindert de cliënt niet, de briefwisseling met zijn advocaat openbaar te maken, indien zij zulks in zijn belang acht.'

BESLUIT

Detachering zoals gereguleerd door de Orde van Vlaamse Balies in de Codex deontologie voor advocaten in afdeling III 9.1., ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016 en in het bijzonder in het Artikel III.1.9.1. :

Definities

Voor de toepassing van Afdeling III.1.9 wordt verstaan onder :

1° “detachering” : de beperkte terbeschikkingstelling van een tableauadvocaat aan een cliënt om, vanuit de structuur van de cliënt, voor hem de diensten van een advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat te leveren;

---

²⁷ Zaak 155/79 AM & S Europe Limited/ Commissie van de Europese Gemeenschappen , zie samenvatting <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30db42bbfc8dfba741dc9cfa9aafbe7a0421.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxuLc390?text=&docid=90515&pageIndex=0&doclang=nl&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=942868>

2° “gedetacheerd advocaat” : de tableauadvocaat die ter beschikking gesteld wordt aan een cliënt door een andere advocaat of een samenwerkingsverband, of die zichzelf ter beschikking stelt;

3° “cliënt” : de dienstenafnemer van een tableauadvocaat of een samenwerkingsverband om van die tableauadvocaat of dat samenwerkingsverband een tableauadvocaat ter beschikking te krijgen.

schaadt de belangen van de advocatuur en is in strijd met 495 Gerechtelijk Wetboek en 496 Gerechtelijk Wetboek en de Codex Deontologie voor Advocaten van de Orde van Vlaamse Balies, deel III Uitoefening van het beroep van advocaat, Hoofdstuk III.2 Relaties ten aanzien van advocaten, Afdeling III.2.10.1 Statuut van de advocaat²⁸ en dient vernietigd te worden.

ONDERGESCHIKT, VOLLEDIGHEIDSHALVE, INDIEN HET EERSTE EN TWEDE MIDDEL ONGEGROND WORDEN BEOORDEELD EN DETACHERING ZOALS GERELEMENTEERD DOOR DE ORDE VAN VLAAMSE BALIES IN DE CODEX DEONTOLOGIE VOOR ADVOCATEN IN ARTIKEI III.1.9.1, INGEVOERD BIJ HET REGLEMENT VAN DE ORDE VAN VLAAMSE BALIES VAN 27 JANUARI 2016, NIET STRIJDIG WORDT GEACHT MET DE WET OF DE CODEX DEONTOLOGIE VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDE VAN VLAAMSE BALIES, WAT NIET ZO IS VOLGENS DE VERZOEKER:

DERDE MIDDEL

Overschrijding van bevoegdheid en schending van de wet, waarbij zijn geschonden: artikel 10 en 11 G.W., artikel 8, 14 E.V.R.M., artikel 2 VEU, artikel 5 wet 40 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie^{29/30}, artikel 495 Gerechtelijk Wetboek en artikel 496 Gerechtelijk Wetboek.

---

²⁸ Goedgekeurd door de algemene vergadering op 25 juni 2014, gepubliceerd in het B.S. van 30.09.2014 en in werking 01.01.2015²⁸, voorheen het reglement van de Orde van Vlaamse Balies betreffende het statuut van de advocaat, goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies dd. 08.06.2005, gepubliceerd in het B.S. van 30.06.2005 en in werking 30.09.2005

²⁹ Van toepassing ingevolge:
artikel 4.

Voor de toepassing van deze wet verstaat men onder :

1° arbeidsbetrekkingen : de betrekkingen die onder meer omvatten de werkgelegenheid, de voorwaarden voor toegang tot arbeid, de arbeidsvoorwaarden, en de ontslagregelingen, en dit :

- zowel in de openbare als in de private sector;
- zowel voor arbeid in loondienst, als voor onbetaalde arbeid, arbeid verricht in het kader van stageovereenkomsten, leerovereenkomsten, beroepsinlevingsovereenkomsten en startbaanovereenkomsten of arbeid als zelfstandige.

³⁰ Artikel 5.

§. 1. Met uitzondering van de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen of van de Gewesten vallen, is deze wet zowel in de overheidssector als in de particuliere sector, met inbegrip van overheidsinstanties, op alle personen van toepassing met betrekking tot :

1° de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn;

*

Artikel II.1.9.1.1° en 2° van de Codex deontologie voor advocaten ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016 discrimineert de advocaat stagiair.

De advocaat stagiair mag niet gedetacheerd te worden en mag ook niet detacheren.

1.

Het (impliciet) verbod discrimineert de advocaat stagiair in de uitoefening van zijn beroep.

De stagiair kan zich niet beroepsmatig ontplooiën:

1.1.

door zich te detacheren bij een cliënt, bij wijze van voorbeeld: om de werking van het bedrijf van zijn cliënt te kennen en navolgend de cliënt met praktische kennis van zaken juridisch te adviseren en bij te staan.

Een beperkte detachering is geen belemmering voor de opleiding, integendeel deze kan de opleiding ondersteunen, uitbreiden, verdiepen.

1.2.

door een advocaat te detacheren bij een cliënt, bij wijze van zelfde voorbeeld: om de werking van het bedrijf van zijn cliënt te kennen en navolgend de cliënt met praktische kennis van zaken juridisch te adviseren en bij te staan.

2.

Het (impliciet) verbod laat een advocaat patroon niet toe om zijn stagiair bijkomende expertise te laten aanleren middels detachering bij een advocaat, deskundig in een bepaalde

---

..

5° de arbeidsbetrekkingen;

...

8° de toegang tot en de deelname aan, alsook elke andere uitoefening van een economische, sociale, culturele of politieke activiteit toegankelijk voor het publiek.

§ 2. Wat de arbeidsbetrekking betreft, is deze wet onder meer, doch niet uitsluitend, van toepassing op :

1° de voorwaarden voor toegang tot arbeid, waaronder onder meer, doch niet uitsluitend, wordt begrepen :

- de werkaanbiedingen of de advertenties voor betrekkingen en promotiekansen, en dit ongeacht de wijze waarop deze worden bekendgemaakt of verspreid;

2° de bepalingen en de praktijken met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden en beloning, waaronder onder meer, doch niet uitsluitend, wordt begrepen :

- de regelingen vervat in arbeidsovereenkomsten, de overeenkomsten van zelfstandigen, de bestuursrechtelijke statutaire regelingen, de stage- en leerovereenkomsten, de collectieve arbeidsovereenkomsten, de collectieve regelingen voor zelfstandigen, de arbeidsreglementen alsook de eenzijdige werkgeversbeslissingen en de eenzijdige beslissingen opgelegd aan een zelfstandige;

- de toekenning en de bepaling van het loon, het ereloon of de bezoldiging;

- de toekenning en de bepaling van alle huidige of toekomstige voordelen in geld of in natura mits deze, zij het ook indirect, door de werkgever aan de werknemer of door de opdrachtgever aan de zelfstandige uit hoofde van zijn betrekking worden betaald, ongeacht of dit ingevolge een overeenkomst, ingevolge wettelijke bepalingen, dan wel vrijwillig gebeurt;

rechtsmaterie of bij een cliënt met een bepaalde expertise die nuttig is voor de beroepsuitoefening.

3.

Het (impliciet) verbod discrimineert tevens de advocaat stagiair die niet werkt in of geen lid is van een samenwerkingsverband ³¹: hij/zij mag niet detacheren, tegenover een advocaat stagiair die werkt bij of lid is van een samenwerkingsverband (bijvoorbeeld een associatie) wel kan detacheren middels het samenwerkingsverband.

4.

De ongelijke behandeling van de advocaat stagiair door het algeheel verbod tot detachering – dit is het verbod om als advocaat gedetacheerd te worden en het verbod om als advocaat te detachering – kan niet objectief verantwoord worden evenmin de ongelijke behandeling afhankelijk of advocaten stagiairs al dan niet werkend voor of lid zijn van een samenwerkingsverband. De ongelijke behandeling schaadt de beroepsbelangen van de advocaat stagiair, maar ook van alle advocaten omdat discriminatie in strijd is met de wet maar ook met de essentiële waarden en rechten en met de gemeenschappelijke beroepsbelangen die de Orde van Vlaamse Balies tot wettelijk taak heeft te vrijwaren.

BESLUIT

Artikel II.1.9.1.1^o en 2° van de Codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies, ingevoerd bij het reglement van de Orde van Vlaamse Balies van 27 januari 2016, is in strijd met artikel 10 en 11 G.W., artikel 8 en 14 E.V.R.M., artikel 2 V.E.U., artikel 5 wet 40 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, artikel 495 Gerechtelijk Wetboek en artikel 496 Gerechtelijk Wetboek en dient dan ook vernietigd te worden.

---

³¹ HOOFDSTUK V.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten en eenpersoonsvennootschappen van advocaten Afdeling

V.1.1 Samenwerkingsverbanden tussen advocaten

Art. V.1.1.1 Definities

1.1. Een samenwerkingsverband is een duurzame samenwerking tussen advocaten die de uitoefening van het beroep van advocaat of de ondersteuning van die uitoefening beoogt en die een gemeenschappelijke onderneming tussen haar leden vergt.

1.2. Een associatie is een samenwerkingsverband waarin de leden de uitoefening van het beroep van advocaat volledig of gedeeltelijk hebben ingebracht en contractueel hebben vastgelegd hoe tussen hen de baten of verliezen van het samenwerkingsverband worden verdeeld. Bij een volledige inbreng in een associatie bepalen de leden van het samenwerkingsverband contractueel dat zij de uitoefening van het beroep van advocaat uitsluitend in het samenwerkingsverband uitoefenen. Bij een gedeeltelijke inbreng in een associatie bepalen de leden van het samenwerkingsverband contractueel welk gedeelte van de uitoefening van het beroep van advocaat zij in het samenwerkingsverband uitoefenen.

1.3. Een groepering is een samenwerkingsverband waarvan de leden enkel contractueel hebben vastgelegd hoe zij gemeenschappelijke diensten ter ondersteuning van de beroepsuitoefening van haar leden organiseren en hoe ze de kosten daarvan delen.

1.4. Een netwerk is een samenwerkingsverband waarvan de leden onafhankelijk van elkaar het beroep van advocaat uitoefenen, maar de andere leden van het netwerk bij hun cliënteel aanbevelen.

OM DE REDENEN EN GRONDEN,

aangebracht in voorliggende en aan te brengen in de procedure – zonder dat dit enige beperking inhoudt voor de rechter om andere rechtsgronden (verplicht) en feiten die hij terugvindt in de procedure- en stavingstukken van de partijen te betrekken in de beoordeling van de vordering van de verzoeker (artikel 5 Ger.W.; Cass. 18.02.1993, A.C. 1993 nr. 103; Cass. 22.01.1998, A.C. 1998 nr. 44; Cass. 14.04.2005 nr. C.03.0145.F, Jaarverslag Hof van Cassatie 2005, blz. 90 en J.L.M.B. 2005, 860 met noot G. De Leval; Cass. 18.11.2004 nr. C.04.0062.F; Cass. 09.05.2008, R.W. 2008-09, 1765 met noot S. Mosselmans; Cass. 14.12.2012, P&B, 2013/3 blz. 119, Cass. 04.03.2013, R.W. 2013-14, 1579 en Cass. 05.09.2013 (C.12.0599.N), Jaarverslag 2013 Hof van Cassatie en R.W. 2015-16, 940, met noot B. Van Den Bergh o.a. blad 944 met o.m. de verwijzingen naar J.-F. Van Droogenbroeck, ‘*La requalification judiciaire du contrat et des prétentions qui en découlent*’ in S. Stijns en, P. Wéry (eds), *De Rol van de rechter in het contract*, Die Keure, 2014(1), blz. 19, nrs. 22 e.v.; L. Simont en P.A. Foriers, ‘*Office du juge et moyen nouveau dans la jurisprudence récente*’, in Liber amicorum Ludovic De Gryse, Larcier, 2012, (411), blz. 413, nrs.4 e.v.) onder uitdrukkelijk voorbehoud van alle rechten en zonder enige nadelige erkenning vanwege de verzoeker,

BEHAGE HET HET HOF VAN CASSATIE,

het reglement van de Orde van Vlaamse Balies tot invoeging van **Afdeling III.1.9. i.v.m. de werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies**, goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 27 januari 2016 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 04 februari 2016 nietig te verklaren.

Volledigheidshalve en ondergeschikt - indien Afdeling III.1.9. i.v.m. de werkzaamheden van advocaten in het kader van detachering in de Codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies, goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 27 januari 2016, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 04 februari 2016 nietig wordt verklaard, wat niet zo is volgens de verzoeker - **Artikel III.1.9.1 van de Codex deontologie voor advocaten van de Orde van Vlaamse Balies**, goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies op 27 januari 2016 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 04 februari 2016 nietig te verklaren.

De kosten van de verzoeker te laste van de Orde van Vlaamse Balies, voorlopig door de verzoeker begroot op 1,00 euro.

Gent 02 mei 2016

Met eerbied,

Frank van Vlaenderen
Advocaat

Bijlage:

1. Bewijs van kennisgeving van het verzoekschrift aan de Orde van Vlaamse Balies en l'Ordre des Barreaux Francophones et Germanophone.
2. Uittreksel Belgisch Staatsblad 04 februari 2016
3. Advocatencahier Deontologie van de Orde van Vlaamse Balies nr. 4-2014 Codex deontologie voor advocaten.
4. Beschikking van de vicepresident van het Hof van Justitie van 17.09.2015 in de zaak C-386/15 P(R) Alcogroup NV en Alcodis NV tegen de Europese Commissie.
5. Arrest van het Hof van Justitie van 18.05.1982 in de zaak 155/79 AM&S Europe Limited tegen de Commissie van de Europese Gemeenschappen.
6. Arrest van het Hof van Justitie (Grote Kamer) van 14.09.2010 in de zaak C-550/07 P. Akzo Nobel Chemicals Limited en Akros Chemicals Limited tegen de Europese Commissie.